

Мовчан Л. Г., канд. пед. наук, доц.,
*Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»,
Україна*

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ В ЕКОНОМІЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Процеси глобалізації, інтернаціоналізація економіки висувають кардинально нові вимоги до майбутніх економістів, здатних до ефективної комунікації, самостійного прийняття рішень, опрацювання різноманітних джерел інформації, що неможливо без оволодіння діловою англійською мовою.

Як зазначає Дж. Дженкінс (2009), англійська стала міжнародною діловою мовою людей з різним культурним походженням за їх власним вибором [5]. Це означало використання цієї мови не лише для усного спілкування, але і для листування та ведення документації.

У сучасній науковій думці існують два різні погляди на викладання ділової англійської мови. На думку Е. Фінеган (2011), існують важливі мотиваційні чинники, від яких залежить якість результату навчання. Він виділяє інтегративну мотивацію як здатність студента інтегруватися в цільове іншомовне середовище; інструментальну, тобто уміння зосередитися на утилітарних намірах використання мови у професійних або навчальних цілях. Тобто ці види мотивації інтегруються саме у професійній сфері та забезпечують оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю [3].

Розглянемо питання професійної іншомовної комунікативної компетентності, яке передбачає здатність успішно вирішувати завдання взаємодії та взаєморозуміння із носіями мови, яка вивчається, відповідно до норм і культурних традицій в умовах прямого й опосередкованого спілкування. Оскільки «іншомовна комунікативна компетентність» відображає результативну складову навчання іноземних мов, вона пов'язується з емоційно-ціннісним ставленням до навколишнього світу через оволодіння і спілкування іноземною мовою [1]. Зважаючи на функціональний підхід до опису мови, соціально-конструкційний погляд на комунікацію, де пов'язані контекст та жанр, особливого значення набуває професійний дискурс [2]. Доведено, що навіть носії мови не все розуміють з різних контекстів, оскільки не володіють спеціальною лексикою. Ось чому важливо розглянути специфічний контекст, щоб зрозуміти, як формується іншомовна комунікативна компетентність у кожній сфері суспільного життя, у нашому випадку – у бізнес-сфері.

З огляду на те, що у багатьох міжнародних компаніях робочою мовою є англійська, не зважаючи на місце їх знаходження, вільне володіння нею, тобто

демонстрація та застосування усіх вище зазначених складників комунікативної компетентності обумовлює успішне виконання роботи та позитивний результат, адже нерозуміння може зашкодити роботі компанії [6, с. 108].

Раніше існувала думка, що ділову англійську мову мають викладати лише носії мови, а метою навчання було максимально наблизити комунікативну компетентність студентів або працівників до рівня володіння носія англійської мови, змінилася фокусом на максимальній комунікативній успішності тих, хто оволодіває нею як іноземною. Це означає, що навчання мови має передбачати оволодіння мовною варіативністю, різноманіттям, стратегічною, інтеркультурною та прагматичною компетентністю. Водночас у вчених виникає питання, наскільки наближеною повинна бути комунікативна компетентність до носія мови та чи необхідно це. Дж. Дженкінс, провівши низку опитувань серед студентів, зауважує, що студенти віддають перевагу носіям англійської мови, обумовлюючи це недостатніми знаннями та володінням мовою серед викладачів, що не є носіями [5]. Концепція Хаймса, що комунікативна компетентність поєднується із ставленнями, цінностями та ідеями, мотивацією спілкуватися та вивчати цю мову, її особливостями та сферами використання, пропонує інше бачення цієї проблеми. Необхідність спілкуватися діловою англійською мовою у різних інтернаціональних контекстах означає здатність адаптувати варіанти англійської для успішного виконання комунікативної мети [4, с. 277].

Іншою перешкодою є культурний бар'єр, який стає відчутним, якщо викладач – носій мови, адже інші часто не можуть дати переклад лакун, реалій, часто вдаючись до лексичних заміन, доповнень. Це може негативно вплинути на сприйняття і в подальшому стати перешкодою для успішної співпраці у діловій сфері. Тому ділові стосунки також передбачають корпоративні заходи, ведення переговорів у невимушеній обстановці, обговорення фільмів, подій, жартів, вивчення потреб та інтересів іноземних партнерів, що означає повагу до їхньої культури, толерантність, створюючи сприятливе середовище для співробітництва. Тож міжкультурна компетентність формується через мотивацію інтегруватися з іноземною культурою.

Отже, професійна іншомовна комунікативна компетентність формується через інструментальну мотивацію, яка означає оволодіння необхідним словниковим запасом, граматичними засобами для успішного спілкування; та інтегративну мотивацію, яка передбачає оволодіння культурою, емоційно-ціннісним ставленням до дійсності та сприяє швидшому порозумінню між діловими партнерами та співробітництву.

Список використаних джерел

1. Мовчан Л. Г. Розвиток змісту шкільної іншомовної освіти в Королівстві Швеція: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. Київ, 2012. 224 с.

2. Bremner S. English for business communication. *Language Teaching*. (4). 2013. P. 410–445.
3. Finegan E. Language: Its structure and use / E. Finegan. 6 ed. Belmont, CA Wordsworth Cengage learning.
4. Hymes D., In Bright W. Sociolinguistics. Two types of linguistic relativity. *The Hague: Mouton*. P. 114–158.
5. Jenkins J. English as a lingua franca: interpretations and attitudes. *World Englishes*. 28 (2). 2013. P. 200–207. Via Mondo.
6. Rogerson-Revel P. Using English for international business: A European Case study. *English for specific purposes*. 2013. P. 103–120.

Олексій Ю. А., здобувачка 1-го курсу СО «Магістр»,
факультету хімії, біології і біотехнологій,
спеціальності 102 «Хімія»
ДонНУ імені Василя Стуса,
Україна.

Науковий керівник – Зарішняк І. М., канд. пед. наук, доц.,
ДонНУ імені Василя Стуса,
Україна

ПРОБЛЕМИ ІСНУВАННЯ ІНСТИТУТУ КУРАТОРСТВА, ЙОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Під час навчання у вищі студентам доводиться самостійно приймати важливі рішення, які надалі визначатимуть їхнє життєве кредо. Саме на цьому етапі їм необхідна людина, яка допоможе зорієнтуватися, направити і надати підтримку. Тому значна роль у виховному процесі у закладі вищої освіти належить куратору студентської групи.

Стиль і форма роботи куратора здебільшого залежать від його досвіду, авторитету, характеру. Але зрозуміло одне: хороших результатів куратор може домогтися лише при щоденній, добросовісній та неформальній роботі.

У межах системи кураторства здійснюються такі завдання [1]:

- вирішення проблем адаптації студентів до умов проживання в студентському гуртожитку, встановлення контактів між викладачами і студентами групи;
- формування в групі згуртованого колективу;
- сприяння в організації культурного дозвілля студентів, пропаганда здорового способу життя;
- створення і підтримання в академічній групі комфортного психологічного середовища для успішної навчальної та позанавчальної діяльності студентів, для професійного, особистісного, громадянського розвитку, сприяння становленню високоінтелектуальної, гармонійно розвиненої особистості;